

Hava sınıfı mensubinine verilecek zamaim ve tazminat hakkındaki 889 numaralı kanunun 8 inci maddesinin tefsirine dair 3/440 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve Adliye, Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı: 6/1023

2 nisan 1930

B. M. M. Yüksek Reisliğine

889 numaralı kanunun sekizinci maddesinin tefsiri hakkında M. M. Vekâletinden yazılan 30 - 3 - 930 tarih ve 542 numaralı tezkerenin musaddak sureti leffen takdim olunmuştur. Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Başvekâleti Celileye

Hava hizmetlerinin yıpratıcı müşkülât ve mehaliki nazarı dikkate alınarak süratle terakki ve inkişafına ihtiyaç bulunan bu hizmete rağbeti celp için bu mesleke intisap edeceklerin ayrıca himayeleri düşünülerek tedvin edilmiş olan 889 numaralı kanun ile bazı müstesna ahkâm vazolunmuş ve bu meyanda uçuş esnasında şehit düşenlerin efradı ailesine bir tazminat verilmesi esası da kabul edilmiştir.

Tazminatın ne suretle verileceğini tayin eden 8 maddede iki hüküm mevcuttur.

Birinci hüküm; maaşlı sınıftan biri şehit olduğu zaman tazminatın müstehakkı maaş efradı ailesine verileceği ve müstehakkı maaş efradı aile ise askerî tekaüt ve istifa kanununun 43 üncü maddesinde gösterilmiş olduğu cihetle maaşlılardan şehit olanların efradı ailesine bu yolda tazminat verilmektedir.

İkinci hükmü ise; ücretli sınıftan şehit olanların efradı ailesine verilecek tazminat olup infak ve iaşe kaydile takyit edilmiştir. Bu cihet tatbikatta tereddüdü mucip olmakta ve bu kayda efradı aileden kimlerin dahil edileceği tayin edilmemektedir. Bu cihetin tefsiri için Büyük Millet Meclisine arzedilmesine müsaade buyurulması maruzdur efendim.

Adliye Encümeni mazbatası

Yüksek Reisliğe

889 numaralı kanunun sekizinci maddesinin tefsiri hakkında Millî Müdafaa Vekâletinin iş'arına atfen Başvekâletten yazılan 2 - 4 - 1930 tarih ve 6/1023 numaralı tezkere Adliye Encümenine havale edilmekle Millî Müdafaa Vekili Mustafa Abdülhalık Beyefendi huzurile tetkik olundu.

Millî Müdafaa Vekâleti tezkeresinde hava hizmetlerinde istihdam edilenlerin müşkül ve tehlikeli

olan vazifeleri itibarile bu meslek mensuplarının himayeleri mülâhazasile tanzim edilmiş olan 889 numaralı kanunda uçuş esnasında şehit düşenlerin ailelerine tazminat verilmesi esas kabul edilmiş olup ancak buna dair olan kanunun sekizinci maddesinin ikinci fıkrasında ücretli sınıftan şehit olanların infak ve işelerine mecbur oldukları ailesi efradına bu tazminatın verileceği yazılı isede kanunu medeniye göre infak mecburiyeti ana, baba ve usulü furuu için zarurete düşmek ve kardeşler için de nafaka verecek olan kimsenin ayrıca refah halinde bulunması gibi kayıtlarla mukayyet olduğuna göre bu gibiler hakkında tazminat itasının müşkülât ve tereddüdü istilzam eylemesi hasebile mezkûr maddenin tefsiri ve bir karara raptı istenmektedir. Vekil Bey dahi bu mütaleatı teyit ile beraber hava sınıfı mensuplarına karşı kanunu mahsusla kabul edilen ve bu mesleğe intisabı teşvik eden tazminat meselesinin tereddüdü mucip olmayacak bir esasa raptı mültezem bulunduğunu beyan eylemiştir.

Encümence icabı müzakere olundu; 889 numaralı kanunun tazminata müteallik hükmünün tatbikında kanunu medenî ahkâmının nazarı dikkate alınması zarurî olduğu cihetle ücretli sınıftan şehit düşeceklerin ailesi efradına ancak nafaka verilmek hakkında kaydü şartın tahakkuku halinde tazminat verilmesi kabil olup başkaca keyfiyetin tefsirine imkân olmadığı görülmüş ve şu kadar ki bu suretle kanun hükmünün ifası da kanunun tanzimine saik olan maksat ve istihdaf edilen gayeleri tatmin edemeyeceği kanaatini vermiş olduğundan bahsedilen 8 inci maddenin tadili suretile bir kanun lâyihası tanzimi muvafık görülerek bu tazminatın, gerek maaşlı ve gerek ücretli hava mensuplarından uçuş sırasında şehit olanların irsi hisseleri nisbetinde kanunî mirasçılarına tevzi edilmesi ve henüz böyle tazminat itası icap edipte muameleleri intaç edilmiyenler hakkında da kanunun tatbik edilmesi yolunda yeni hükümler konmuştur.

Bu suretle yapılan lâyihamın kabulüne encümence ittifakla karar verilmiştir.

Evrakın havale mucibince Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenlerine tevdiî arz olunur.

Ad. En. Rs. Na.	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza
Manisa	Kocaeli	Yozgat	Antalya	İzmir	Ankara
<i>Selâhattin</i>	<i>Selâhattin</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>Ahmet Saki</i>	<i>Enver</i>	<i>İhsan</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	
Manisa	Balıkesir	Kayseri	Edirne	Kocaeli	
<i>Kemal</i>	<i>Sadık</i>	<i>Reşit</i>	<i>H. Hayri</i>	<i>Ragıp</i>	

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar № 93

Esas № 3/440

29-IV-1930

Yüksek Reisliğe

Başvekâleti Celilenin 2 nisan 1930 tarihli 6/1023 sayılı tezkeresine merbut ve hava sınıfları mensuplarına verilecek zamaim ve tazminat hakkındaki 889 numaralı kanunun sekizinci maddesinin tefsirine dair Millî Müdafaa Vekâleti tezkeresi ve bu bapta Adliye Encümenince tanzim kılınan kanun lâyihasile esbabı mucibe mazbatası tetkik ve müzakere olundu. Şöyleki : Her memlekette hava sınıfına verilen ehemmiyet ve bu sınıfın hakkile inkişaf edebilmesi için bu sınıfa girmeye teşvik etmek ve bu sınıfta el'an mevcut olan bazı tehlikeler dolayisile mensuplarını, efradı ailesini düşünmek endişesinden bir dereceye kadar kurtarmak için bu vazifede hayatını feda edenlerin efradı ailesine tazminat verilmesi bütün dünya ordularında kabul edilmiş bir kaidedir. Bu kaide aynı vazifeyi gören asker veya sivil için değişmiyeceği gibi mevcut kanunun ruhu da tazminatı esirgemek değil, bil'akis vezife şehitlerinin geriye bıraktıklarına vermek suretile diğer emsal ve akranını vezife ve fedakârlığa teşvik etmektir.

Bu maksadı temin edecek yeni bir şekil bulunması ve bunun için ahkâmı umumî olan kanunu medenimize istinat edilmesi encümenimizce de muvafık görülmüş ve binaenaleyh Adliye Encümeninin tanzim ettiği kanun lâyihasının aynen kabul edilmiş olduğu ve evrakın havale mucibince Bütçe Encümenine tevdi kılndığı arz olunur efendim.

Reis Cebeliberket <i>Naci</i>	M. Muharriri İstanbul	Kâtip Bitlis <i>Muhiddin Nami</i>	Âza Diyarbakir <i>Kâzım</i>	Âza Kastamonu <i>A. Rıza</i>	Âza <i>Esat</i>
	Âza <i>A. Samih</i>	Âza <i>L. Müfit</i>	Âza Tokat <i>B. Lutfi</i>	Âza <i>Nakittin</i>	

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
M. № 88
Esas № 3/440

1-V-1930

Yüksek Reisliğe

Hava sınıfı mensuplarına verilecek zamaim ve tazminat hakkındaki kanunun sekizinci maddesinin tefsirine dair olup Adliye ve Millî Müdafaa Encümenleri mazbat alarile birlikte encümenimize tevdi kılınan Başvekâlet tezkeresi tetkik ve müzakere olundu.

Bu bapta Adliye Encümenince tanzim olunan kanun lâyihası encümenimizce de aynen kabul edilerek Umumi Heyetin tasvibine arz olundu.

B. E. Rs. <i>Fuat</i>	Rs. V. <i>Muhlis</i>	M. M. <i>Remzi</i>	Aydın <i>Mühendis Mitat</i>	Burdur <i>Vahit</i>	Bursa <i>D. Ş. Lutfi</i>
Diyarbakir <i>Rüşti</i>	Elaziz <i>H. Tahsin</i>	Erzurum <i>H. Aziz</i>	Konya <i>K. Hüsnü</i>	Isparta <i>Mükerrem</i>	<i>Remzi</i>
<i>Rasim</i>	Tokat <i>Şevki</i>	Niğde <i>Faik</i>			

Adliye Encümeninin teklifi

Hava sınıfı mensubininin verilecek zamaim ve tazminat hakkında 1 haziran 1926 tarih ve 889 numaralı kanunun sekizinci maddesini muaddil kanun lâyihası

Madde 1 — 1 haziran 1926 tarih ve 889 numaralı kanunun sekizinci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Hazarda ve seferde vazife ile uçuş esnasında şehit düşenlerin maaş tahsisine müstahak ailesi efradına yedinci maddede yazılı esas dairesinde bir derece mafevk rütbe ve maaş üzerinden aile maaşı tahsis olunur.

Bu suretle şehit düşen zabıt, küçük zabıt ve efrat ile ücretli sivil pilot ve makinistlerin kanunî mirasçılarına irsî hisseleri nisbetinde tevzi edilmek üzere bir defaya mahsus olarak başkaca iki bin beşyüz lira nakdî tazminat verilir.

Madde 2 — Bu kanun hükmü tazminat verilmek icap eden ve henüz muamelesi intaç edilmeyenler hakkında da tatbik olunur.

Madde 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye Vekilleri memurdur.